

Colofon

Archeo-rapport 2 Archeologisch vooronderzoek aan de Dorpsstraat te Hechtel
---

Opdrachtgever:	cv Kempisch Tehuis
Projectleiding:	Maarten Smeets
Uitvoering veldwerk:	Maarten Smeets
Auteur:	Maarten Smeets
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (behalve figuren 1 en 5, AGIV; figuren 2 en 3, KBR; figuur 4; provincie Limburg)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Jozef Wautersstraat 6
3010 Kessel-Lo
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2009, Studiebureau Archeologie bvba

Administratieve gegevens

Naam site:	Dorpsstraat
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Hechtel-Eksel
Deelgemeente:	Hechtel
Adres:	Dorpsstraat z.n.
Kadastrale gegevens:	Afdeling 1, Sectie D, percelen 634a, 638b en 638c
Projectcode:	HE-09-DO
Opdrachtgever:	cv Kempisch Tehuis Ringlaan 20 3530 Houthalen-Helchteren
Vergunningsnummer:	2009/062
Naam aanvrager:	Maarten Smeets
Aanvraagdatum:	4 maart 2009

Archeo-rapport 2

Archeologisch vooronderzoek aan de Dorpsstraat te Hechtel

Archeo-rapport 2

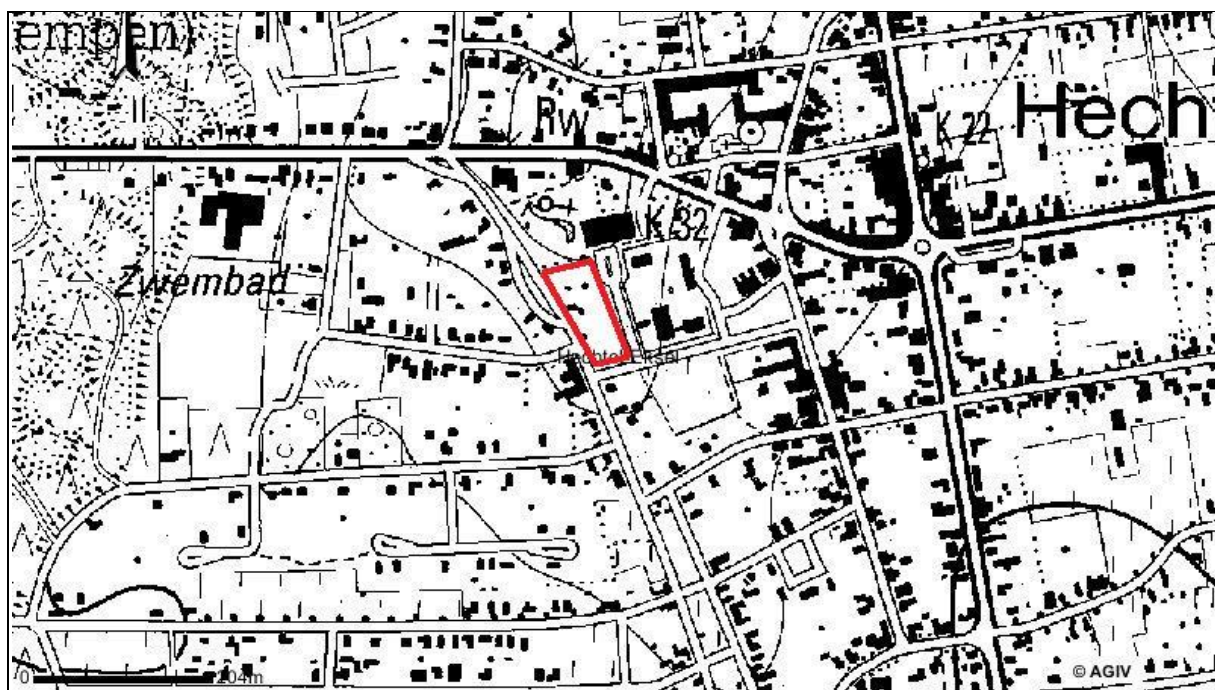
Archeologisch vooronderzoek aan de Dorpsstraat te Hechtel

Inhoudstafel

Inhoudstafel	p.1
Hoofdstuk 1 Historische schets	p.2
Hoofdstuk 2 Werkmethode en interpretatie	p. 5
Hoofdstuk 3 Besluit en advies	p. 7
Bijlagen	p. 8
Bijlage 1 Beschrijving van de sporen	p. 9
Bijlage 2 Fotoinventaris	p. 10
Bijlage 3 Hoogtemetingen	p. 12
Bijlage 4 Opgravingsplan	p. 13

Hoofdstuk 1 Historische schets

Naar aanleiding van de verkaveling van enkele percelen aan de voormalige kapelanie van Hechtel, legde het Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed een archeologisch vooronderzoek op. Het projectgebied bevindt zich in het centrum van Hechtel (figuur 1), op de plaats waar de Ferrariskaart een vijfzijdige schans vertoont (figuur 2).

Figuur 1: Topografische kaart met aanduiding van de projectzone aan de Dorpsstraat.

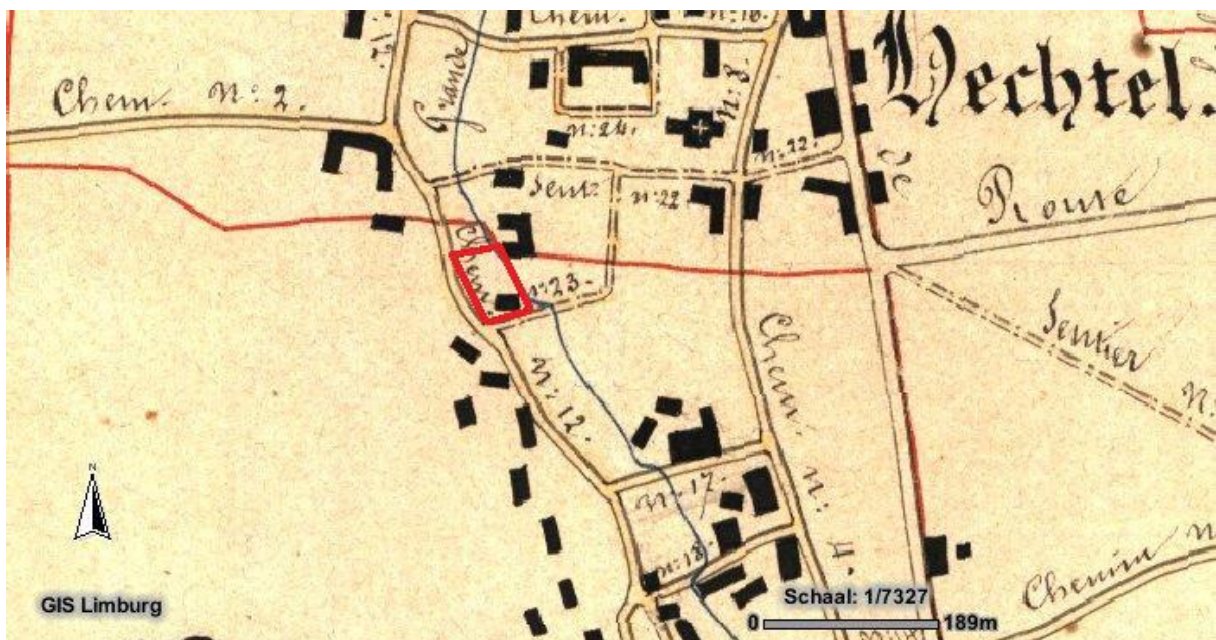
Figuur 2: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van de projectzone aan de Dorpsstraat.

Op figuur 3 is duidelijk te zien dat er zich een aantal noord-zuid georiënteerde gebouwen bevinden binnen de omgrachte zone. Op de Atlas der Buurtwegen uit 1841 zijn deze gebouwen niet meer aanwezig, evenmin het grachtenstelsel (figuur 4). Wel is een nieuw gebouw afgebeeld, de kapelanie. Hoewel de muurankers van dit gebouw 1881 vermelden, moet het huidige gebouw minstens een voorganger hebben uit de eerste helft van de 19de eeuw.

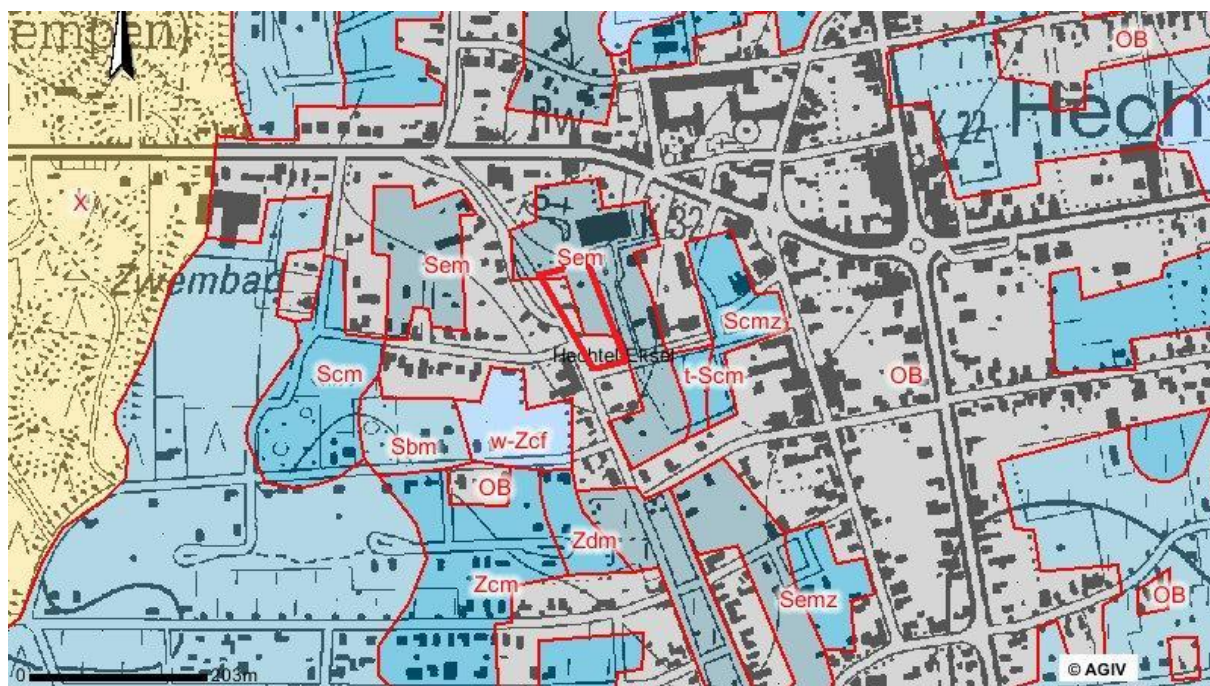
Figuur 3: Detail uit de Ferrariskaart.

Figuur 4: Detail uit de Atlas der Buurtwegen met aanduiding van de projectzone aan de Dorpsstraat.

Op basis van de beschikbare cartografische bronnen kan worden vastgesteld dat de projectzone niet of slechts voor een klein deel binnen de zone van de schans valt.

Bodemkundig ligt het projectgebied aan de Dorpsstraat in de Kempen. Op de bodemkaart (figuur 5) staat de zone zelf aangeduid als een natte lemige zandbodem met dikke antropogene humus A horizont (Sem) en bebouwde zone (OB).

Figuur 5: Bodemkundige kaart met aanduiding van de projectzone aan de Dorpsstraat.

Hoofdstuk 2   Werkmethode en interpretatie

Omwille van de geplande verstoring, legde het Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed een archeologisch vooronderzoek op aan de bouwheer. De uitvoering van dit onderzoek werd toevertrouwd aan Studiebureau Archeologie bvba dat hiervoor een opgravingsvergunning aanvraag en verkreeg.

Er werd voor geopteerd zes doorlopende sleuven over het hele terrein te trekken teneinde de potentie beter in te kunnen schatten. De onderlinge afstand tussen de sleuven bedroeg ongeveer 10 m.

Gelijktijdig met de uitgraving van de sleuven werden de sporen onmiddellijk gemarkeerd en gefotografeerd (bijlage 2). De sporen kregen een doorlopende nummering (1 - 24) en van ieder spoor werd een beschrijving gemaakt. Er werden geen vondsten ingezameld op het afgegraven vlak en een bijkomende screening van zowel het huidige loopoppervlak als de proefsleuven met een metaaldetector leverde geen vondsten op.

De proefsleuven en aanwezige sporen werden topografisch ingemeten door Raoul Creemers.

In sleuven 1 en 4 werden twee wandprofielen opgekuist en gefotografeerd. Beide profielen tonen eenzelfde beeld. De bovenste 40-45 cm bestond uit de huidige teelaarde. Hieronder was een ca. 25 cm dik ophogingspakket aanwezig. Onder dit pakket bevond zich nog een oude ploeglaag van ongeveer 20-25 cm dik. Ongeveer 85-95 cm onder het huidige loopniveau bevond zich de ongestoorde moederbodem.

In sleuven 5 en 6 waren het ophogingspakket en de oude ploeglaag niet aanwezig. Hier bevond de ongestoorde moederbodem zich ongeveer 45-50 cm onder het huidige loopniveau.

Figuur 6: Bodemprofiel in proefsleuf 1 (HE-09-DO foto 43).

In totaal werden 24 sporen geregistreerd (bijlage 1). Alle aanwezige sporen hadden een heel duidelijke aftekening en kunnen als recent geïnterpreteerd worden. De sporen in sleuven 1, 5 en 6 (sporen 1, 2, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 en 24) zijn allen te interpreteren als plantgaten of restanten van het wortelgestel van bomen (figuur 7).

Figuur 7: Spoor 21 in proefsleuf 6 (HE-09-DO foto 37).

In sleuven 2, 3 en 4 bevonden zich enkele onregelmatige verstoringen die niet met elkaar in verbinding stonden. Spoor 5 in sleuf 2 is een hele grote verstoring die mogelijk bij de aanleg van de petanque-baan werd gemaakt. Spoor 8 in sleuf 3 was het gat waarin een verlichtingspaal stond die de petanque-baan moest verlichten. Net ten noorden van dit spoor bevonden zich drie kleine paalsporen (sporen 9, 10 en 11). Aangezien deze paalgaten een zeer kleine diameter hadden, kan verondersteld worden dat ze hoorden bij een oude omheining.

Figuur 8: Spoor 10 in proefsleuf 3 (HE-09-DO foto 21).

Hoofdstuk 3   Besluit en advies

Conform art. 4 § 2 van het *Decreet houdende Bescherming van het Archeologisch Patrimonium* van 30 juni 1993 (B.S. 15.09.1993), gewijzigd bij decreet van 18 mei 1999 (B.S. 08.06.1999), 28 februari 2003 (B.S. 24.03.2003) en 10 maart 2006 (B.S. 7.6.2006) zijn de eigenaar en de gebruiker ertoe gehouden de archeologische monumenten die zich op hun gronden bevinden te bewaren en te beschermen en ze voor beschadiging en vernieling te behoeden.

Daarom werd een archeologisch vooronderzoek gevraagd om de archeologische potentie van het terrein in te schatten. Hierbij werd vastgesteld dat de aanwezige sporen geen verder onderzoek verantwoorden.

Het officieel vrijgeven van het terrein gebeurt door het agentschap R-O-Vlaanderen, Onroerend Erfgoed.

Ondanks het vrijgeven van het terrein blijven de algemene bepalingen die voorzien zijn in:

- het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 1999, 28 februari 2003 en 10 maart 2006 (BS 08.06.1999, 24.03.2003 en 07.06.2006)
- en het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 23 juni 2006

van toepassing, meer bepaald de bepalingen over de meldingsplicht van eventuele toevalsvondsten tijdens het verdere verloop van de werken.

Bijlagen

Bijlage 1 Beschrijving van de sporen

Proefsleuf	spoornummer	vorm	beschrijving	kleur	samenstelling
1	1	Cirkelvormig	Plantkuil	DGr	Zand
1	2	Onregelmatig	Wortelgestel	DGr-Br	Zand, zeer heterogeen
2	3	Langwerpig	Kuil	DGr	Zand
2	4	Ovaal	Kuil	DBr-DGr	Zand, boomwortels
2	5	Onbepaald	Verstoring	DGr	Zand, heterogeen
2	6	Onbepaald	Verstoring	DGr	Zand, heterogeen
3	7	Onregelmatig	Verstoring	DGr	Zand
3	8	Cirkelvormig	Kuil	DGr	Zand
3	9	Cirkelvormig	Paalkuil	DBr	Zand
3	10	Cirkelvormig	Paalkuil	DBr	Zand
3	11	Cirkelvormig	Paalkuil	Br-DBr	Zand, heterogeen
4	12	Vierkant	Verstoring	Ge-Gr	Zand, zeer heterogeen
4	13	Cirkelvormig	Onbepaald	DGr	Zand, boomwortels
4	14	Vierkant	Verstoring	Gr-Br	Zand, boomwortels
4	15	Langwerpig	Greppel	DGr	Zand
4	16	Langwerpig	Onbepaald	DBr	Zand
5	17	Cirkelvormig	Plantkuil	DGr	Zand, veel boomwortels
5	18	Ovaal	Plantkuil	DGr	Zand, veel boomwortels
6	19	Onbepaald	Verstoring	DGr	Zand, boomwortels
6	20	Cirkelvormig	Plantkuil	DBr	Zand, boomwortels
6	21	Ovaal	Plantkuil	DBr	Zand, veel boomwortels
6	22	Cirkelvormig	Plantkuil	DBr	Zand, boomwortels
6	23	Langwerpig	Greppel	DBr-DGr	Zand, plantenwortels
6	24	Langwerpig	Plantkuil	DGr	Zand, plantenwortels

Bijlage 2 Fotoinventaris

Fotonummer	Beschrijving
HE-09-DO foto 01	Algemeen zicht
HE-09-DO foto 02	Algemeen zicht
HE-09-DO foto 03	Algemeen zicht
HE-09-DO foto 04	Algemeen zicht
HE-09-DO foto 05	Proefsleuf 1
HE-09-DO foto 06	Spoor 1 in proefsleuf 1
HE-09-DO foto 07	Spoor 2 in proefsleuf 1
HE-09-DO foto 08	Proefsleuf 1
HE-09-DO foto 09	Algemeen zicht
HE-09-DO foto 10	Proefsleuf 2
HE-09-DO foto 11	Spoor 3 in proefsleuf 2
HE-09-DO foto 12	Spoor 4 in proefsleuf 2
HE-09-DO foto 13	Spoor 5 in proefsleuf 2
HE-09-DO foto 14	Spoor 6 in proefsleuf 2
HE-09-DO foto 15	Proefsleuf 2
HE-09-DO foto 16	Algemeen zicht
HE-09-DO foto 17	Proefsleuf 3
HE-09-DO foto 18	Spoor 7 in proefsleuf 3
HE-09-DO foto 19	Spoor 8 in proefsleuf 3
HE-09-DO foto 20	Spoor 9 in proefsleuf 3
HE-09-DO foto 21	Spoor 10 in proefsleuf 3
HE-09-DO foto 22	Spoor 11 in proefsleuf 3
HE-09-DO foto 23	Proefsleuf 3
HE-09-DO foto 24	Proefsleuf 4
HE-09-DO foto 25	Spoor 12 in proefsleuf 4
HE-09-DO foto 26	Spoor 13 in proefsleuf 4
HE-09-DO foto 27	Sporen 14 en 15 in proefsleuf 4
HE-09-DO foto 28	Spoor 16 in proefsleuf 4
HE-09-DO foto 29	Proefsleuf 4
HE-09-DO foto 30	Proefsleuf 5
HE-09-DO foto 31	Spoor 17 in proefsleuf 5
HE-09-DO foto 32	Spoor 18 in proefsleuf 5
HE-09-DO foto 33	Proefsleuf 5
HE-09-DO foto 34	Proefsleuf 6
HE-09-DO foto 35	Spoor 19 in proefsleuf 6
HE-09-DO foto 36	Spoor 20 in proefsleuf 6
HE-09-DO foto 37	Spoor 21 in proefsleuf 6

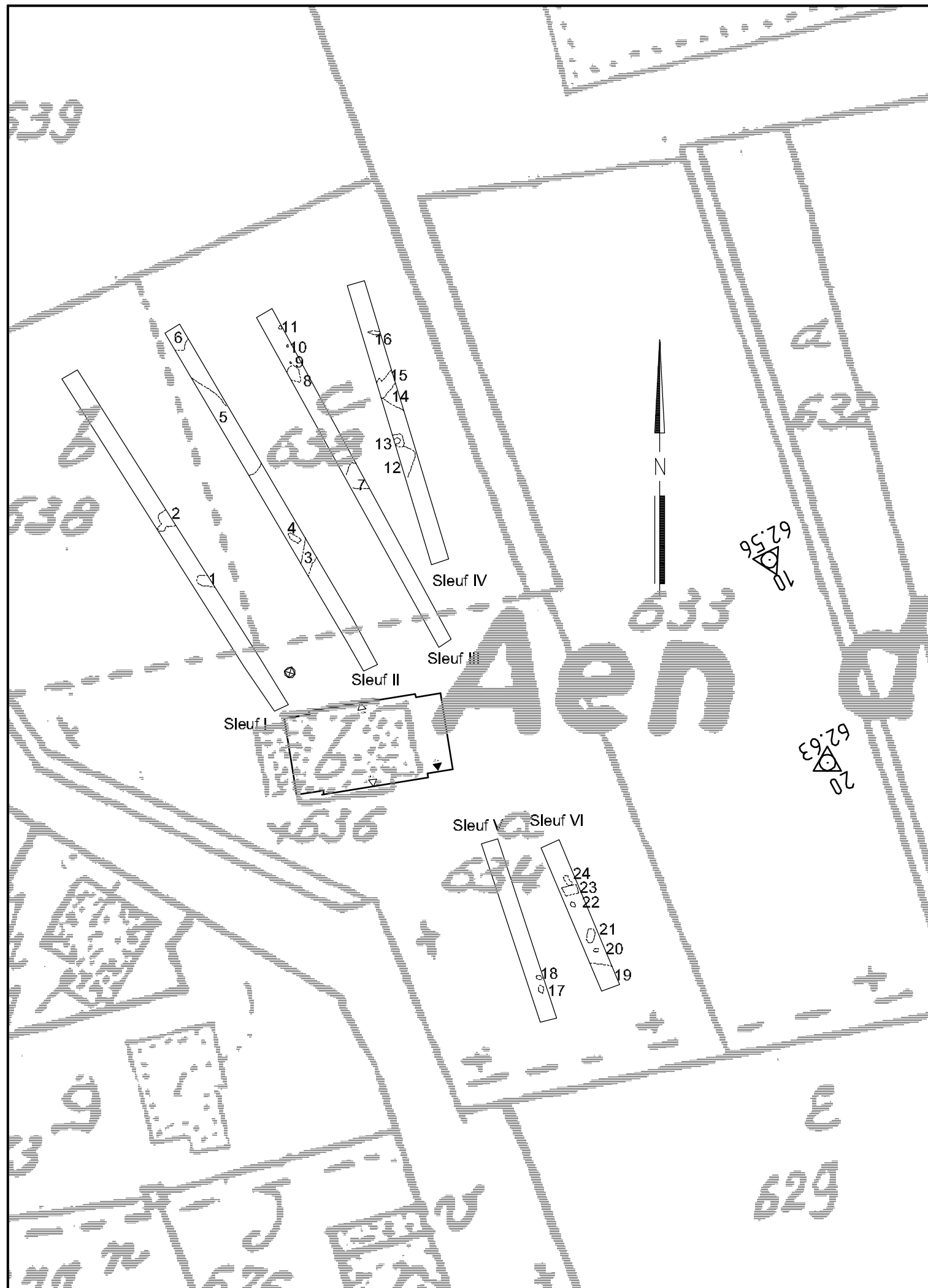
HE-09-DO foto 38	Spoor 22 in proefsleuf 6
HE-09-DO foto 39	Spoor 23 in proefsleuf 6
HE-09-DO foto 40	Spoor 24 in proefsleuf 6
HE-09-DO foto 41	Proefsleuf 6
HE-09-DO foto 42	Algemeen zicht
HE-09-DO foto 43	Bodemprofiel in proefsleuf 1
HE-09-DO foto 44	Bodemprofiel in proefsleuf 1
HE-09-DO foto 45	Bodemprofiel in proefsleuf 4

Bijlage 3 Hoogtemetingen

Spoornummer	Effectieve hoogte
1	61m37
2	61m28
3	61m19
4	61m23
5	61m15
6	61m14
7	61m26
8	61m42
9	61m43
10	61m45
11	61m47
12	61m45
13	61m63
14	61m41
15	61m33
16	61m28
17	61m64
18	61m67
19	61m46
20	61m63
21	61m60
22	61m68
23	61m70
24	61m74

Bijlage 4 Opgravingsplan

Legende:

- Os_ander
- Sleuven
- Streeplijn
- Gebouw
- piket

Archeologisch vooronderzoek aan de Dorpsstraat te Hechtel	
Opdrachtgever:	cv Kempisch Tehuis
Uitvoering:	Studiebureau Archeologie bvba Maarten Smeets
Topografie:	Raoul Creemers
datum:	maart 2009
Schaal: 1/500	